II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

REKOMMENDATIONER

RÅDET

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 14 maj 2008

om allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik (2008–2010)

(2008/390/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR UTFÄRDAT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 99.2,

med beaktande av kommissionens rekommendation,

med beaktande av diskussionen i Europeiska rådet den 13–14 mars 2008, och

av följande skäl:

Europaparlamentet har antagit en resolution om kommissionens rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

AVSNITT A

EN TILLVÄXT- OCH SYSSELSÄTTNINGSINRIKTAD MAKROEKONOMISK POLITIK

A.1 ***En makroekonomisk politik som skapar förutsättningar för ökad tillväxt och sysselsättning***

Säkerställa ekonomisk stabilitet i syfte att öka sysselsättningen och höja tillväxtpotentialen

En balanserad ekonomisk tillväxt och ett fullständigt förverkligande av tillväxtpotentialen måste underbyggas av en sund makroekonomisk politik och strukturreformer på produkt-, arbets- och kapitalmarknaderna. Den monetära politiken kan bidra till detta genom att inriktas på prisstabilitet och, med förbehåll för detta mål, genom att understödja andra delar av den allmänna ekonomiska politiken som rör tillväxt och sysselsättning. För nya medlemsstater är det viktigt att den monetära politiken och växelkurspolitiken bidrar till att uppnå konvergens. Växelkursordningar utgör en viktig del av den övergripande ekonomiska och monetära politiken, och bör inriktas på att uppnå real och hållbar nominell konvergens. Deltagande i ERM2 i ett lämpligt skede efter anslutningen bör vara en hjälp i dessa strävanden.

Genom att sörja för sunda offentliga finanser ger man de automatiska budgetstabilisatorerna möjlighet att under konjunkturcykeln verka fritt och symmetriskt i syfte att stabilisera produktionstillväxten kring den potentiella nivån. För de medlemsstater som redan uppnått sunda offentliga finanser består utmaningen i att bevara det läget. För de övriga medlemsstaterna är det av avgörande betydelse att vidta alla de korrigerande åtgärder som krävs för att uppnå de medelfristiga budgetmålen, i synnerhet om de ekonomiska villkoren förbättras, för att undvika en konjunkturförstärkande politik och i stället skapa ett läge där de automatiska stabilisatorerna under konjunkturcykeln får tillräckligt spelrum före nästa konjunkturavmattning. Enligt den rapport om reformen av stabilitets- och tillväxtpakten, som godkändes av Europeiska rådet den 22 mars 2005, bör de medlemsstater som tillhör euroområdet och ERM2 och ännu inte nått sina medelfristiga budgetmål uppnå en årlig justering som i konjunkturrensade termer, exklusive engångsinsatser och andra tillfälliga åtgärder, ska uppgå till 0,5 % av BNP som riktmärke.

De enskilda medlemsstaternas medelfristiga mål ska differentieras med hänsyn till skillnaderna i ekonomisk och statsfinansiell ställning och utveckling. I enlighet med 2005 års reform av stabilitets- och tillväxtpakten ska de medelfristiga målen ses över för att bättre ta hänsyn till den skattebörda som beror på åldrande befolkning. Dessutom kan pakten och dess målsättningar kompletteras och stödjas genom att nationella finanspolitiska bestämmelser och institutioner, inklusive övervakningsfunktioner, införs eller vidareutvecklas, även detta i enlighet med 2005 års reform.

En annan utmaning på det makroekonomiska planet, som särskilt vissa medlemsstater står inför, är att arbeta mot en bakgrund av snabb återhämtning i ekonomin, i olika hög grad, i kombination med bytesbalansunderskott, snabb kreditexpansion och ett ökat djup på finansmarkanden. En stram finanspolitik, effektiv övervakning av finanssektorn och insatser för att stärka konkurrenskraften är av yttersta vikt för att hålla de externa och interna obalanserna under kontroll. En återhållsam finanspolitik är ett viktigt verktyg för att hålla bytesbalansunderskotten på en nivå som fortfarande garanterar en stabil extern finansiering, Utöver att bidra till sunda offentliga finanser kan en återhållsam finanspolitik också begränsa risken för ett ökat inhemskt efterfrågetryck som leder till en varaktigt högre inflation och makroekonomiska risker som kan orsaka svängningar i de reala växelkurserna och en bestående försvagning av konkurrenskraften. Strukturreformer och lämplig politisk samordning är av avgörande betydelse för att se till att ekonomierna klarar av en eventuell negativ utveckling i den globala ekonomin.

Riktlinje 1. Säkerställa ekonomisk stabilitet för hållbar tillväxt

1. I överensstämmelse med stabilitets- och tillväxtpakten bör medlemsstaterna iaktta sina medelfristiga mål för de offentliga finanserna. Så länge detta mål inte uppnåtts, bör de vidta alla nödvändiga korrigerande åtgärder för att nå det. Medlemsstaterna bör undvika en konjunkturförstärkande finanspolitik. Det är dessutom nödvändigt att de medlemsstater som har alltför stort underskott vidtar verkningsfulla åtgärder för att snabbt korrigera detta.

2. Medlemsstater vars bytesbalansunderskott riskerar att bli ohållbara bör sträva efter att åtgärda dem genom strukturreformer, främja konkurrenskraften gentemot omvärlden och vid behov bidra till korrigeringen genom finanspolitiska åtgärder. Se också den integrerade riktlinjen ”Bidra till en dynamisk och fungerande ekonomisk och monetär union” (nr 6).

Slå vakt om ekonomisk och finanspolitisk stabilitet som en grundval för ökad sysselsättning

Om inte mer omfattande förändringar av politiken och beteendet genomförs, kommer den åldrande befolkningen i Europa att innebära risker för ekonomins långsiktiga hållbarhet i Europeiska unionen på grund av lägre potentiell produktion per capita på grund av att färre människor är i arbetsför ålder, samt svårigheter att finansiera pensioner, socialförsäkringar samt system för hälso- och sjukvård och långtidsvård. Om inte denna eventuella utveckling bemöts i tid, kommer det att leda till att skuldbördan ökar avsevärt. Såsom påvisas i kommissionens rapport om hållbarhet är riskerna i detta avseende särskilt stora i flera medlemsstater, medan de är medelstora i andra.

Medlemsstaterna bör motverka de ekonomiska följderna av en åldrande befolkning i linje med den väletablerade tredelade strategin för att hantera budgetkonsekvenserna av en åldrande befolkning, Detta omfattar bland annat en lämplig kombination av strategier för att åstadkomma en tillfredsställande skuldminskningstakt, bland annat genom att förverkliga de medelfristiga målen, och att ge incitament för att höja sysselsättningsgraden och arbetskraftsutbudet i syfte att kompensera för den framtida minskningen av andelen personer i arbetsför ålder, liksom reformer av pensions- samt hälso- och sjukvårdssystemen. Man behöver också modernisera de sociala trygghetssystemen för att se till att de är finansiellt hållbara, ge incitament till den befolkning som är i arbetsför ålder att aktivt delta på arbetsmarknaden och samtidigt se till att systemen stöds med avseende på tillgänglighet och tillräcklighet. Ett bättre samspel mellan de sociala trygghetssystemen och arbetsmarknaderna kan undanröja snedvridningar och, med tanke på den ökade förväntade livslängden, uppmuntra till ett längre arbetsliv. Hälsofrämjande åtgärder, bland annat förebyggande hälsovård, kan bidra till att en längre del av livet tillbringas vid god hälsa och således stödja hållbarheten i hälso- och sjukvårdssystemen.

Riktlinje 2. Slå vakt om ekonomisk och finanspolitisk hållbarhet som en grundval för ökad sysselsättning

Medlemsstaterna bör, med tanke på de beräknade kostnaderna för den åldrande befolkningen, göra följande:

1. I tillfredsställande takt minska den offentliga skulden för att stärka de offentliga finanserna.

2. Reformera och förstärka pensions-, socialförsäkrings- och hälso- och sjukvårdssystemen för att se till att de är finansiellt hållbara, socialt tillräckliga och tillgängliga.

3. Vidta åtgärder för att öka deltagandet på arbetsmarknaden och höja arbetskraftsutbudet särskilt bland kvinnor, unga samt äldre arbetstagare, och främja en livscykelinriktad syn på arbete för att öka antalet arbetstimmar i ekonomin.

Se också den integrerade riktlinjen ”Främja en livscykelinriktad syn på arbete” (nr 18 och 4, 19, 21).

Främja en tillväxt- och sysselsättningsorienterad samt effektiv resursfördelning

Väl utformade skatte- och utgiftssystem som främjar en effektiv resursfördelning är nödvändiga för att den offentliga sektorn till fullo ska kunna bidra till tillväxt och sysselsättning. Detta kan uppnås genom en omfördelning av utgifter till tillväxtfrämjande

områden som forskning och utveckling (FoU), fysisk infrastruktur, miljövänlig teknik, humankapital och kunskap, utan att målsättningen ekonomisk stabilitet och hållbarhet äventyras. Offentliga resurser måste användas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt. Medlemsstaterna kan bidra till att kontrollera utgiftsområden genom lämpliga budgetinstitutioner och finansramar, till exempel genom att använda utgiftsregler och resultatbudgetering, varigenom tyngdpunkten förskjuts från utgifter till faktiska resultat, och genom att införa bedömningsmekanismer som ska se till att enskilda reformåtgärder och övergripande reformpaket är väl utformade. Huvudprioriteringar för EU:s ekonomi är att se till att skattestrukturerna och deras samspel med bidragssystemen gör det attraktivare att arbeta och investera, att främja en högre tillväxt genom stärkt sysselsättning och ökade investeringar och att göra utgifterna effektivare och ändamålsenligare för att höja de offentliga finansernas kvalitet.

Riktlinje 3. Främja en effektiv tillväxt- och sysselsättningsorienterad resursfördelning

Medlemsstaterna bör, utan att det påverkar tillämpningen av riktlinjerna för ekonomisk stabilitet och hållbarhet, justera sammansättningen av de offentliga utgifterna så, att ökad vikt läggs vid tillväxtfrämjande områden i enlighet med Lissabonstrategin, anpassa skattestrukturerna för att höja tillväxtpotentialen, se till att det finns mekanismer för att bedöma förhållandet mellan offentliga utgifter och uppnåendet av politiska mål och sörja för övergripande samstämmighet mellan reformpaketen.

Se också den integrerade riktlinjen ”Främja en hållbar resursanvändning och stärka synergierna mellan miljöskydd och tillväxt” (nr 11).

Se till att löneutvecklingen bidrar till tillväxt och stabilitet och kompletterar strukturreformerna

Löneutvecklingen kan bidra till stabila makroekonomiska förhållanden och till en sysselsättningsfrämjande kombination av politiska åtgärder. Detta förutsätter att reallöneökningarna ligger i linje med produktivitetstillväxten på medellång sikt och ger utrymme för en lönsamhetsnivå som räcker till för produktivitets-, kapacitets- och sysselsättningsökande investeringar. Då får inte heller tillfälliga faktorer, t.ex. en produktivitetsvariation till följd av konjunkturmässiga faktorer eller en tillfällig höjning av den allmänna inflationstakten, tillåtas leda till en ohållbar löneuppgång. Samtidigt bör löneutvecklingen återspegla förhållandena på den lokala arbetsmarknaden. I länder som håller på att förlora marknadsandelar krävs återhållsamhet i löneutvecklingen och produktionsstimulerande reformer så att enhetsarbetskostnaderna anpassas om konkurrenskraften ska kunna återhämta sig. Dessa frågor bör beaktas under den fortsatta dialogen och det fortsatta informationsutbytet mellan de finans- och penningpolitiska myndigheterna och arbetsmarknadens parter genom den makroekonomiska dialogen.

Riktlinje 4. För att se till att löneutvecklingen bidrar till makroekonomisk stabilitet och tillväxt och för att höja sin anpassningsförmåga bör medlemsstaterna främja skapandet av lämpliga ramvillkor för löneförhandlingssystemen med full respekt för arbetsmarknadsparternas roll, i syfte att gynna en utveckling av nominella löner och arbetskraftskostnader som är förenlig med prisstabilitet och ligger i linje med produktivitetsutvecklingen på medellång sikt, med beaktande av kompetensskillnader och lokala arbetsmarknadsförhållanden.

Se också den integrerade riktlinjen ”Sörja för att arbetskraftskostnader och lönesättningsmekanismer främjar sysselsättningen” (nr 22).

Främja en samstämmig makroekonomisk politik, strukturpolitik och sysselsättningspolitik

En sund makroekonomisk politik ska skapa förhållanden som gynnar sysselsättning och tillväxt. Strukturreformer som är förenliga med sunda offentliga finanser på kort och medellång sikt är nödvändiga för att öka produktiviteten och sysselsättningen på medellång sikt, varigenom tillväxtpotential skapas och förstärks fullt ut. Reformerna bidrar också till skattesystemens hållbarhet, makroekonomisk stabilitet och slagtålighet för chocker. Samtidigt är en lämplig makroekonomisk politik avgörande för att man fullt ut ska kunna utnyttja de fördelar som strukturreformerna ger på tillväxt- och sysselsättningsområdet. Ett centralt inslag i medlemsstaternas allmänna ekonomiska strategi är att se till att de har en samstämmig strukturpolitik på olika områden som stöder de makroekonomiska ramarna och vice versa. Det behövs i synnerhet marknadsreformer och investeringar i humankapitalet för att förbättra ekonomiernas allmänna förmåga att anpassa sig till konjunktursvängningar och även inför mer långsiktiga trender såsom globaliseringen och den tekniska utvecklingen. I detta sammanhang krävs det också en reform av skatte- och förmånssystemen i syfte att göra arbete lönsamt och minimera eventuella hinder för deltagande på arbetsmarknaden.

Riktlinje 5. Öka samordningen av den makroekonomiska politiken, strukturpolitiken och sysselsättningspolitiken

Medlemsstaterna bör genomföra reformer på arbets- och produktmarknaderna som samtidigt ökar tillväxtpotentialen och stöder de makroekonomiska ramarna genom ökad flexibilitet, produktionsfaktorernas rörlighet och anpassningsförmåga på arbets- och produktmarknaderna som ett svar på globaliseringen, tekniska framsteg, förändringar i efterfrågan och konjunktursvängningar. Medlemsstaterna bör framför allt driva på reformeringen av skatter och bidrag så att incitamenten ökas och arbete lönar sig, öka arbetsmarknadernas anpassningsbarhet genom att kombinera flexibilitet och trygghet i anställningen och förbättra anställbarhet genom att investera i humankapital.

Se också den integrerade riktlinjen ”Främja flexibilitet i kombination med anställningstrygghet och minska segmenteringen av arbetsmarknaden, med vederbörligt beaktande av den roll som tillkommer arbetsmarknadens parter” (nr 21 och nr 19).

A.2 ***Ett dynamiskt och väl fungerande euroområde***

Sedan euroområdet skapades för nästan tio år sedan har ytterligare fyra länder anslutit sig till det. Euron har medverkat till ekonomisk stabilitet i länderna i euroområdet och följaktligen gett euroländerna gynnsamma finansieringsvillkor och mildrat verkningarna av externa växelkursförändringar. Blygsam tillväxt i vissa delar av euroområdet och bestående klyftor mellan länderna i euroområdet, både i fråga om tillväxt och inflation, har lett till tvivel på om regleringen inom euroområdet fungerar som den ska. Man har ifrågasatt om den ekonomiska politiken och styrmekanismerna faktiskt varit tillräckligt anpassade för att få ut alla fördelar av en monetär union. Eftersom euroländerna inte längre kan fatta självständiga beslut inom penning- och valutapolitiken krävs det ytterligare strukturreformer för att bidra till en smidig anpassning till ekonomiska chocker och återhämtning av konkurrenskraften, så att hållbarhet kommer att ligga till grund för den ekonomiska tillväxten.

Den policymix som utformas för euroområdet måste fungera som stöd för den ekonomiska tillväxten, och samtidigt medverka till långsiktig hållbarhet och stabilitet. I dagens situation är det viktigt att de åtgärderna bidrar till att stärka förtroendet hos konsumenter och investerare, vilket även innebär engagemang för stabilitet på medellång sikt. När det gäller de offentliga finanserna måste politiken utformas på ett sätt som säkerställer en finansiell ställning som gynnar prisstabiliteten och bidrar dels till beredskapen för den demografiska utvecklingen, dels till en struktur på de offentliga utgifterna och inkomsterna som gynnar den ekonomiska tillväxten. I april 2007 var Eurogruppen överens om att om de gynnsamma konjunkturvillkoren utnyttjades, skulle de flesta medlemsstaterna i euroområdet nå sina medelfristiga mål 2008 eller 2009, och alla borde ta sikte på att ha nått dessa mål senast 2010. Eftersom den offentliga sektorn svarar för en betydande del av den ekonomiska aktiviteten i euroområdet har de offentliga finanserna en stark inverkan på ekonomins utveckling. Det är också viktigt att resurserna används med effektivitet och ändamålsenlighet för att gynna tillväxtpotentialen, och att minimera de störningar som finansieringen av offentlig verksamhet orsakar Genomgripande strukturreformer ska hjälpa euroländerna att stärka sin tillväxtpotential på sikt, och samtidigt förebygga att en ökad tillväxt lägger grunden till högre inflation. För att uppnå en god anpassningsförmåga vid chocker är det av särskild vikt att euroländerna genomför reformer som leder till en mer anpassningsbar, inkluderande och integrerad arbetsmarknad, starkare konkurrens på produktmarknaderna och djupare integration på finansmarknaderna, samt kombinerar dessa reformer med en makroekonomisk politik som inriktas på tillväxt och stabilitet.

För att euroområdet ska kunna bidra till en stabil internationell ekonomi och bättre tillvarata sina ekonomiska intressen måste det till fullo åta sig sin roll i det internationella monetära och ekonomiska samarbetet. Den yttre representationen för euroområdet bör förbättras ytterligare i enlighet med gällande överenskommelser, även om man 2005 tog ett viktigt steg mot bättre stabilitet genom att utse en ordförande för Eurogruppen för två år. Euroområdet måste kunna ta den ledande strategiska roll i utvecklingen av den globala ekonomin som står i proportion till dess ekonomiska tyngd.

Spridningseffekterna och behovet av en gemensam dagordning är också starkast i euroområdet. Att dela en gemensam valuta och en gemensam monetär politik ger en extra dimension åt samordningsarbetet, och kan stärka euroområdets roll när det gäller att generera ytterligare tillväxt och sysselsättning inom hela EU.

Riktlinje 6. För att bidra till en dynamisk och fungerande ekonomisk och monetär union bör medlemsstaterna i euroområdet sörja för en bättre samordning av sin ekonomiska politik och budgetpolitik och särskilt göra följande:

1. Ägna särskild uppmärksamhet åt hållbara offentliga finanser i fullständig förenlighet med stabilitets- och tillväxtpakten.

2. Bidra till sådana politiska åtgärder som stöder den ekonomiska återhämtningen och är förenliga med prisstabiliteten, och därigenom ökar förtroendet inom affärsvärlden och hos konsumenter på kort sikt, samtidigt som de överensstämmer med en hållbar tillväxt på lång sikt.

3. Fortsätta sina strukturreformer i syfte att förbättra euroområdets potentiella tillväxt på lång sikt och dess produktivitet, konkurrenskraft och ekonomiska anpassning till asymmetriska chocker, och samtidigt ägna särskild uppmärksamhet åt sysselsättningspolitiken.

4. Se till att euroområdets inflytande på det globala ekonomiska planet står i proportion till dess ekonomiska tyngd.

AVSNITT B

MIKROEKONOMISKA REFORMER I SYFTE ATT ÖKA EUROPAS TILLVÄXTPOTENTIAL

Strukturreformer är nödvändiga för att öka EU:s tillväxtpotential och stödja makroekonomisk stabilitet, eftersom de bidrar till den europeiska ekonomins effektivitet och anpassningsförmåga. Produktivitetsvinster uppnås genom konkurrens, humankapital, investeringar och innovation. För att Europas tillväxtpotential ska kunna öka måste nya arbetstillfällen skapas och produktiviteten öka. Produktivitetstillväxten inom EU har sackat efter produktivitetstillväxten i Förenta staterna i mer än tio år, men har sedan mitten av 2005 fått ny kraft, även om produktivitetsökningen inom flera servicesektorer har stagnerat. Att slå vakt om denna positiva trend är en av de viktigaste utmaningarna som unionen står inför, särskilt med tanke på den åldrande befolkningen. Enbart på grund av den åldrande befolkningen beräknas den nuvarande potentiella tillväxttakten minska med nästan hälften. Om levnadsstandarden ska kunna upprätthållas och höjas i framtiden och en hög nivå i fråga om socialt skydd ska kunna tryggas är det därför nödvändigt med ett fortsatt uppsving för produktiviteten, bättre utbildad och motiverad arbetskraft och ett ökat antal utförda arbetstimmar. Dessutom kommer ökat samarbete mellan olika nivåer i den offentliga förvaltning att ge möjlighet till en mer konsekvent, samordnad och effektiv politik.

B.1 *Kunskap och innovation – redskap för hållbar tillväxt*

Ökad kunskap är en viktig drivkraft för långsiktig tillväxt, och kan genereras genom t.ex. investeringar i forskning och utveckling, innovation, utbildning, kompetens och livslångt lärande. Strategier som syftar till att öka investeringarna i kunskap och till en förstärkning av EU-ekonomins innovationsförmåga är centrala delar av Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. Därför har de nationella och regionala programmen för 2007–2013 i allt högre grad inriktats på investeringar inom dessa områden i enlighet med Lissabonmålen.

Öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling för att upprätta det europeiska kunskapsområdet

En hög FoU-nivå är en avgörande förutsättning för innovation och bidrar därför på ett viktigt sätt till vår framtida konkurrensförmåga. FoU har betydelse för den ekonomiska tillväxten på flera olika sätt. För det första kan FoU bidra till skapandet av nya marknader eller produktionsprocesser. För det andra kan det leda till gradvisa förbättringar av redan befintliga produkter och produktionsprocesser. För det tredje ökar därigenom ett lands förmåga att tillgodogöra sig ny teknik. För det fjärde främjas innovationspotentialen. När det gäller att uppnå hållbar tillväxt har miljöteknik och miljöinnovationer stor betydelse.

EU-länderna använder motsvarande ca 1,85 % av BNP till forskning och utveckling, dock med variationer medlemsstaterna emellan (ca 0,5 %–4 % av BNP). Andelen FoU-utgifter i förhållande till BNP har dock avtagit något sedan år 2000. Dessutom finansieras bara omkring 55 % av utgifterna för forskning i EU av företagssektorn. De blygsamma privata investeringarna i forskning och utveckling har identifierats som en av de främsta förklaringarna till EU:s eftersläpning i fråga om innovation jämfört med Förenta staterna. Målet att skapa ett europeiskt område för forskningsverksamhet måste nås snabbare, och detta gäller även EU:s gemensamma mål att öka investeringarna i forskning till 3 % av BNP senast 2010. Medlemsstaterna har ombetts att inom ramen för de nationella reformprogrammen och de årliga genomföranderapporterna redogöra för sina utgiftsmål för FoU och ange med vilka medel de planerar att uppnå dessa mål, och att därvid ägna särskild uppmärksamhet åt den europeiska dimensionen i sin FoU-politik. Den största utmaningen består i att inrätta rambetingelser, instrument och incitament för företagen att öka investeringarna i forskning.

De offentliga forskningsanslagen måste utnyttjas effektivare, och banden mellan den offentliga forskningen och den privata sektorn måste bli starkare. Expertcentrum och expertnätverk bör förstärkas och modern forskningsinfrastruktur utvecklas på ett samordnat sätt, offentliga stödmekanismer användas på ett bättre sätt för att stödja innovation inom den privata sektorn, och man bör också säkerställa en bättre hävstångseffekt för offentliga investeringar och modernisering av forskningsinstitutens och universitetens förvaltning. Det är också viktigt att sörja för att företagen verkar i en tillräckligt konkurrenspräglad miljö, eftersom konkurrens är ett viktigt incitament för privata investeringar i innovation. Dessutom krävs kraftfulla insatser för att öka antalet kvalificerade forskare som är verksamma i Europa, särskilt genom att locka flera studenter till vetenskapliga, tekniska och ingenjörsvetenskapliga utbildningsgrenar och genom att förbättra karriärmöjligheterna och minska hindren mot internationell, europeisk och intersektoriell rörlighet för forskare, inbegripet rekrytering och reintegrering av framstående utlandsbosatta och utländska forskare och studerande. Forskningens och utvecklingens europeiska dimension bör förstärkas genom gemensam finansiering, uppbyggnad av en kritisk massa av forskare och ett optimalt antal forskningsinfrastrukturer på EU-nivå på prioriterade områden som kräver avsevärda medel samt genom att minska hindren för forskares, universitetslärares och studerandes rörlighet. För att öka förmågan att skapa och tillvarata ny kunskap krävs fler insatser när det gäller att förbättra och skydda kvaliteten i utbildningen, särskilt den högre utbildningen.

Riktlinje 7. För att öka och förbättra investeringarna i forskning och utveckling, särskilt de privata företagens investeringar bekräftas det övergripande målet för 2010 på 3 % av BNP, med en lämplig fördelning mellan privata och offentliga investeringar. Medlemsstaterna kommer att fastställa specifika mellanliggande nivåer. Medlemsstaterna bör vidareutveckla de åtgärder på olika områden som syftar till att främja forskning och utveckling, särskilt de privata företagens forskning och utveckling, genom att göra följande:

1. Förbättra rambetingelserna och att se till att företagen verkar i en tillräckligt konkurrensutsatt och attraktiv miljö.

2. Använda de offentliga utgifterna för forskning och utveckling på ett effektivare sätt, och utveckla offentlig-privata partnerskap.

3. Utveckla och förstärka kompetenscentrum vid institutioner för högre utbildning och forskning i medlemsstaterna och inrätta nya sådana vid behov, förbättra samarbete och tekniköverföring mellan offentliga forskningsinstitut och privata företag.

4. Utveckla och bättre använda incitament för att öka den privata sektorns forskning och utveckling.

5. Modernisera forskningsinstitutens och universitetens förvaltning.

6. Sörja för att det finns tillräckligt många kvalificerade forskare genom att locka fler studenter till vetenskapliga, tekniska och ingenjörsvetenskapliga utbildningsgrenar och genom att förbättra karriärmöjligheterna och rörligheten för forskare och utvecklingspersonal inom Europa, internationellt och mellan sektorer.

Underlätta innovation

Dynamiken i den europeiska ekonomin är beroende av dess kreativitets- och innovationsförmåga. Det måste därför finnas ekonomiska rambetingelser för innovation. Detta förutsätter väl fungerande finans- och produktmarknader liksom effektiva och prismässigt överkomliga medel för att skydda immateriella rättigheter. Innovationer introduceras ofta på marknaden av nya företag som kan ha särskilt svårt att få finansiering. Åtgärder för att uppmuntra nystartade innovativa företag och fortsatt tillväxt i dessa företag, även genom att förbättra tillgången till finansiering, bör därför kunna bidra till ökad innovation. Spridning av teknik och en politik som på ett bättre sätt integrerar nationell innovation och nationella utbildningssystem kan främjas genom utveckling av innovationscentrum och innovationsnätverk liksom av stödtjänster för innovation som är inriktade på små och medelstora företag. Överföring av kunskap genom ökad rörlighet för forskare, utländska direktinvesteringar eller importerad teknik är särskilt fördelaktig för länder och regioner som släpar efter i utvecklingen. Man måste också arbeta för stärkt integration av de olika komponenterna i kunskapstriangeln FoU, utbildning och innovation. Bland annat utbildningssystem av hög kvalitet är en förutsättning för spetskompetens och innovation.

EU:s övergripande innovationsstrategi omfattar därför frågor om immaterialrätt, standardisering, anpassning av politiken för offentlig upphandling för att stimulera innovation, gemensamma tekniska initiativ, främjande av innovation på föregångsmarknader, samarbete mellan högre utbildning, forskning och näringsliv som ska omfatta innovation av typen öppen programvara, främjande av innovation i regionerna, innovation inom servicesektorer och av icke-teknisk art, samt förbättring av företagens tillgång till finansiering, särskilt riskkapital.

Det är nödvändigt för EU att finna lösningar för patenttvistlösning och ett gemenskapspatent.

Riktlinje 8. För att underlätta innovation i alla former bör medlemsstaterna inrikta sig på följande:

1. Förbättra stödtjänster för innovation, särskilt för spridning och tekniköverföring.

2. Inrätta och utveckla innovationscentrum, innovationsnätverk och inkubatorer där universitet, forskningsinstitutioner och företag kan mötas, även på regional och lokal nivå, för att överbrygga den tekniska klyftan mellan regionerna.

3. Stimulera kunskapsöverföring över gränserna, även genom utländska direktinvesteringar.

4. Främja offentlig upphandling av innovativa produkter och tjänster.

5. Förbättra tillgången till inhemsk och internationell finansiering.

6. Effektivt och överkomligt skydd av immateriella rättigheter.

Spridning av informations- och kommunikationsteknologi, IKT, i linje med målen och åtgärderna i det kommande i2010-initiativet, är också ett viktigt sätt att öka produktiviteten och därigenom den ekonomiska tillväxten. EU har ännu inte lyckats dra full fördel av möjligheterna med IKT, särskilt på grund av fortsatt otillräckliga investeringar såväl i själva tekniken som i organisatorisk innovation och ökade datakunskaper. En mer utbredd och ändamålsenlig användning av IKT och en smidigt fungerande inre marknad för elektronisk kommunikation kommer att öka det europeiska näringslivets framtida konkurrenskraft. Det är också viktigt att minska och förebygga en fragmentering av den inre marknad som baseras på elektronisk handel (*e-Internal market*) genom att se till att medlemsstaternas elektroniska tjänster är kompatibla med varandra inom alla segment. Öppna IKT-standarder är användbara som en grund för interoperabilitet och innovation. Nätsäkerhet, uppgifternas säkerhet och integritet samt konvergens bör också garanteras. Medlemsstaterna bör uppmuntra användningen av bredbandsnät – inklusive i regioner där täckningen är bristfällig – för att utveckla kunskapsekonomin och minska de regionala skillnaderna i fråga om ekonomisk, social och kulturell utveckling samt främja tillväxt och innovation inom nya tjänster genom att verka för utvecklingen av mycket snabba bredbandsnät.

Riktlinje 9. För att underlätta spridning och ändamålsenlig användning av IKT samt utveckla ett informationssamhälle som omfattar alla bör medlemsstaterna göra följande:

1. Främja utbredd användning av IKT i offentliga förvaltningar, små och medelstora företag och hushåll.

2. Fastställa de nödvändiga ramarna för förändringarna av organisationen av arbetet i ekonomin i samband med detta.

3. Främja en stark närvaro av den europeiska industrin i centrala segment inom IKT.

4. Främja utvecklingen av starka IKT- och innehållsindustrier samt väl fungerande marknader.

5. Säkerställa nät- och informationssäkerhet samt konvergens och driftskompatibilitet för att upprätta ett informationsområde utan gränser.

6. Främja utvecklingen av bredbandsnät, även i regioner där täckningen är bristfällig, för att utveckla kunskapsekonomin. Se också den integrerade riktlinjen ”Främja flexibilitet i kombination med anställningstrygghet och minska segmenteringen av arbetsmarknaden med vederbörligt beaktande av den roll som tillkommer arbetsmarknadens parter” (nr 21).

Stärka den europeiska industriella basens konkurrensfördelar

En stark industriell bas är av yttersta vikt för den europeiska ekonomin. EU:s konkurrenskraft är beroende av att ekonomin kan orienteras i riktning mot sektorer som ger en högre produktivitet. En offentlig politik som främjar innovation och sysselsättning och en regionalpolitik som är väl integrerad med annan politik bidrar till en uppgradering av den industriella basen. För att kunna öka och behålla sin ledande ekonomiska och tekniska ställning måste Europa dessutom förbättra sin förmåga att utveckla och marknadsföra ny teknik, bland annat IKT och miljöteknik. Man bör analysera och utnyttja de synergieffekter som kan uppnås genom gemensamma åtgärder på EU-nivå när det gäller forskning, regelverk och finansiering i de fall där de enskilda medlemsstaterna på grund av problemens omfattning eller utbredning inte ensamma klarar av att lösa marknadsmisslyckanden. EU har fortfarande inte kunnat utnyttja sin tekniska potential till fullo. Den europeiska industripolitiken bör sträva efter att skapa lika villkor för företagen på grundval av rättvis konkurrens. Genom att man samlar den europeiska spetskompetensen och utvecklar offentlig-privata partnerskap och samarbete mellan medlemsstaterna när fördelarna för samhället är större än för den privata sektorn kommer denna teknikpotential att kunna utnyttjas bättre.

Riktlinje 10. För att stärka den industriella basens konkurrensfördelar behöver Europa en solid industriell struktur på hela sitt territorium. Behovet av en modern och aktiv industripolitik förutsätter att den industriella basens konkurrensfördelar stärks, bland annat genom attraktivare ramvillkor för både tillverkning och tjänster, samtidigt som man ser till att åtgärderna på nationell, transnationell och europeisk nivå kompletterar varandra. Medlemsstaterna bör göra följande:

1. Inleda arbetet genom att identifiera mervärdes- och konkurrensfaktorerna i centrala industrisektorer och ta itu med de utmaningar de ställs inför genom globaliseringen.

2. Inrikta sig på utveckling av ny teknik och nya marknader.

   a) Detta innebär särskilt ett åtagande att främja nya teknikinitiativ som bygger på offentlig-privata partnerskap och samarbete mellan medlemsstaterna, som bidrar till att lösa marknadsmisslyckanden.

   b) Detta innebär även inrättande och utveckling av nätverk av regionala eller lokala företagsgrupper i hela EU med större medverkan av små och medelstora företag.

Se också den integrerade riktlinjen ”Förbättra förmågan att bemöta arbetsmarknadens behov” (nr 20).

Främja en hållbar resursanvändning

Bestående framgångar för unionen beror också på hur man hanterar en rad frågor på resurs- och miljöområdet som, om de lämnas därhän eller hanteras på ett sätt som inte är kostnadseffektivt, kommer att bromsa den framtida tillväxten. Utvecklingen på senare tid har bekräftat vikten av energieffektivitet och behovet av att minska den europeiska ekonomins känslighet för variationer i oljepriserna. Det behövs ett integrerat tillvägagångssätt i klimat- och energipolitiken för att

förbättra försörjningstryggheten för energi, säkra EU-ekonomins konkurrenskraft och tillgången till energi till överkomlig kostnad, samt för att bekämpa klimatförändringen. Medlemsstaterna och gemenskapen måste samarbeta för att uppnå EU-målen att minska utsläppen av växthusgaser med minst 20 %, öka de förnybara energikällornas andel till 20 % och öka energieffektiviteten med 20 % fram till 2020 samt förbereda en minskning av utsläppen av växthusgaser med 30 % senast 2020 som EU:s bidrag till en världsomspännande och övergripande överenskommelse för perioden efter 2012, under förutsättning att andra industriländer åtar sig att uppnå jämförbara minskningar av utsläppen och utvecklingsländer med mer avancerade ekonomier bidrar i tillräcklig grad. Strategier bör utarbetas för att se till att målen uppnås med största möjliga ekonomiska effektivitet och till en så låg kostnad som möjligt. En viktig utmaning blir att se till att övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp hanteras på ett sätt som bibehåller EU:s konkurrenskraft, främjar sund och hållbar förvaltning av offentliga finanser och bidrar till de allmänna tillväxtmålen i enlighet med Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning. Det är av största vikt att medlemsstaterna fortsätter kampen mot klimatförändring för att förhindra att den globala temperaturökningen överstiger den förindustriella nivån med mer än 2 °C, samtidigt som Kyotomålen och 2020-målen uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. Medlemsstaterna bör fortsätta arbetet med att hejda förlusten av biologisk mångfald under åren fram till 2010 samt bevara ekosystemtjänsterna, särskilt genom att införliva detta krav med annan politik, med tanke på den biologiska mångfaldens betydelse för vissa ekonomiska sektorer.

Det är ytterst viktigt att utveckla en effektiv och hållbar transportpolitik, bl.a. genom att möjliggöra effektiv internalisering av externa kostnader. Marknadsbaserade instrument, som bättre avspeglar skadorna på miljön och de sociala kostnaderna i priserna, har här en viktig roll att spela, och det är viktigt att låta lämpliga prissignaler få full effekt. EU:s system för utsläppshandel bör också stärkas. Främjande av utveckling och användning av miljövänlig teknik och miljöinnovationer, miljötänkande vid offentlig upphandling, med särskild hänsyn till små och medelstora företag, och avskaffande av subventioner som har negativa effekter för miljön kan tillsammans med andra politiska instrument, t.ex. beskattning, miljösubventioner och avgifter, leda till ökad innovationsverksamhet och till ökade insatser för hållbar utveckling. EU:s företag är till exempel bland de främsta i världen när det gäller att utveckla ny teknik för förnybar energi. I ett sammanhang där energipriserna hela tiden stiger och hoten mot klimatet ökar är det viktigt att kraftfullt uppmuntra till förbättringar av energieffektiviteten, som ett bidrag till såväl tillväxt som hållbar utveckling.

Riktlinje 11. För att främja en hållbar resursanvändning och stärka synergierna mellan miljöskydd och tillväxt bör medlemsstaterna göra följande:

1. Prioritera energieffektivitet och kraftvärme, utveckling av hållbara, förnybara energiformer samt snabb spridning av miljövänlig och miljöeffektiv teknik, a) dels inom den inre marknaden, särskilt på transport- och energiområdet, för att bland annat minska den europeiska ekonomins känslighet för variationer i oljepriserna, b) dels gentemot resten av världen som en sektor med avsevärd exportpotential.

2. Främja att medel utvecklas till internalisering av externa miljökostnader och bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring. Dessa prioriteringar bör genomföras i enlighet med befintlig gemenskapslagstiftning och de åtgärder och instrument som föreslås i handlingsplanen för miljöteknik (Etap), bl.a. genom att a) utnyttja marknadsbaserade instrument, b) använda riskfonder och medel för FoU, c) främja hållbara produktions- och konsumtionsmönster samt miljötänkande vid offentlig upphandling, d) ägna de små och medelstora företagen särskild uppmärksamhet och e) reformera subventioner som har betydande negativa effekter på miljön och som är oförenliga med hållbar utveckling, i syfte att successivt avveckla dem.

3. Sträva mot målet att stoppa förlusten av biologisk mångfald senast 2010, särskilt genom att införliva detta krav med annan politik, med tanke på den biologiska mångfaldens betydelse för vissa ekonomiska sektorer.

4. Fortsätta kampen mot klimatförändring genom att uppnå Kyotomålen på ett kostnadseffektivt sätt, särskilt när det gäller små och medelstora företag.

Se också den integrerade riktlinjen ”Främja en tillväxt- och sysselsättningsorienterad effektiv resursfördelning” (nr 3).

B.2 *Göra Europa till ett mer attraktivt område att investera och arbeta i*

Europeiska unionens förmåga att locka till sig investeringar beror bland annat på hur stora och öppna dess marknader är, hur dess lagstiftning är utformad och vilken kvalitet dess arbetskraft och infrastruktur har.

Utvidga och fördjupa den inre marknaden

Även om den inre marknaden för varor är relativt väl integrerad, är marknaderna för tjänster fortfarande, rättsligt sett eller i praktiken, ganska fragmenterade. Ett fullständigt genomförande av tjänstedirektivet inom utsatt tid är ett viktigt steg mot en väl fungerande inre marknad för tjänster. Arbetet med att avlägsna alla hinder för gränsöverskridande verksamhet, bl.a. genom att minska den administrativa bördan, kommer att bidra till att frigöra outnyttjad potential inom tjänstesektorn i Europa. Det är viktigt att förbättra skatteklimatet. Den inre marknadens funktion kan förbättras genom fortsatta insatser för att ta itu med skattebedrägerier och stoppa skadlig skattekonkurrens samt genom förstärkt skattesamarbete mellan medlemsstaterna och i lämpliga fall på EU-nivå, samtidigt som den nationella behörigheten respekteras. Arbetet inom detta område kommer att fortsätta, bl.a. genom att man tar itu med hindren mot den inre marknaden. En fullständig integrering av finansmarknaderna genom genomförandet av den strategi som beskrivs i vitboken om finansiella tjänster 2005–2010 skulle slutligen även öka produktionen och sysselsättningen genom att möjliggöra en effektivare fördelning av kapitalet och bättre förutsättningar för finansiering av företag.

Medlemsstaterna har gjort framsteg med införlivandet av inremarknadsdirektiven. För att kunna dra nytta av fördelarna med den inre marknaden bör man emellertid fortsätta att prioritera ytterligare förbättringar. Ofta genomförs eller tillämpas direktiven inte korrekt, vilket framgår av de många överträdelseförfaranden som inletts av kommissionen. Medlemsstaterna bör utbyta bästa praxis och samarbeta med kommissionen, så att deras medborgare och näringsliv kan dra full nytta av lagstiftningen om den inre marknaden. Metoderna för offentlig upphandling skulle till exempel kunna förbättras betydligt. Sådana förbättringar skulle leda till att antalet offentligen tillkännagivna upphandlingar ökade. Ett mer öppet upphandlingsförfarande skulle dessutom leda till betydande budgetbesparingar för medlemsstaterna.

Riktlinje 12. För att utvidga och fördjupa den inre marknaden bör medlemsstaterna göra följande:

1. Påskynda införlivandet av direktiven om den inre marknaden.

2. Prioritera en striktare och bättre efterlevnad av lagstiftningen om den inre marknaden.

3. Undanröja kvarstående hinder för gränsöverskridande verksamhet.

4. Tillämpa EU:s bestämmelser om offentlig upphandling effektivt.

5. Främja en fullt fungerande inre marknad för tjänster, samtidigt som den europeiska sociala modellen bevaras.

6. Påskynda integrationen av finansmarknaden genom att handlingsplanen för finansiella tjänster genomförs och tillämpas på ett konsekvent och enhetligt sätt. Se också den integrerade riktlinjen ”Förbättra förmågan att bemöta arbetsmarknadens behov” (nr 20).

Sörja för öppna och konkurrenskraftiga marknader i och utanför Europa

En öppen global handel är av centralt intresse för Europeiska unionen. EU är världens största handelspartner och investerare, och öppenheten i vår ekonomi har lett till lägre kostnader för insatsvaror till industrin, lägre konsumentpriser, en stimulerande konkurrens för europeiskt näringsliv och ytterligare investeringar. Samtidigt är det viktigt att EU använder sitt inflytande i internationella förhandlingar för att påverka andra parter i riktning mot öppnare ekonomier, vilket bör leda till ömsesidiga vinster. EU kommer därför att fortsätta sitt arbete för att undanröja hinder för handel och investeringar, och kommer att motverka illojala metoder inom handel och investeringar samt snedvridning av konkurrensen. Det är också viktigt att samarbeta med våra främsta handelspartner för att inrätta ett gemensamt område med kompatibla bestämmelser och standarder, inklusive samarbete på internationell nivå för att förbättra de internationella finansmarknadernas effektivitet och stabilitet.

Konkurrenspolitiken har spelat en central roll för att garantera likvärdiga konkurrensvillkor för företag inom EU. Det finns också anledning att se över marknadslagstiftningen i stort för att främja villkor som gör det möjligt för företagen att konkurrera på ett effektivt sätt, och då särskilt ta hänsyn till externa aspekter av konkurrenskraften under utvecklingen och genomförandet av vår egen interna politik. De europeiska marknaderna kan öppnas ytterligare för konkurrens om den allmänna nivån på det återstående statliga stödet minskas. Detta måste åtföljas av en omfördelning av det återstående statliga stödet till förmån för vissa övergripande mål. Översynen av reglerna för statligt stöd har underlättat denna process.

Strukturreformer som underlättar marknadsinträde är ett särskilt effektivt medel för att öka konkurrensen. Sådana reformer är särskilt viktiga på marknader som tidigare var skyddade mot konkurrens på grund av konkurrensbegränsande beteende, monopol, överreglering (tillstånd, licenser, minimikapitalkrav, juridiska hinder, affärstidsregleringar, reglerade priser osv. som kan hindra utvecklingen av ett effektivt konkurrensklimat) eller på grund av handelspolitiska skyddsåtgärder.

Genomförandet av redan överenskomna åtgärder i syfte att öppna nätindustrierna för konkurrens (på el- och gas-, transport-, telekommunikations- och posttjänstområdena) bör dessutom bidra till lägre priser generellt och till större valmöjlighet, samtidigt som tillhandahållandet av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse för alla medborgare garanteras. Konkurrens- och tillsynsmyndigheter bör se till att det råder konkurrens på de liberaliserade marknaderna. Man måste också garantera att högkvalitativa tjänster av allmänt ekonomiskt intresse tillhandahålls till rimliga priser.

Konsumenter som erbjuds en verklig valfrihet och fattar väl underbyggda beslut kommer snabbt att belöna effektiva företag. Det behövs således ytterligare insatser för att stärka konsumentlagstiftningen, på ett sätt som både ger konsumenterna ökat inflytande och öppnar den inre marknaden för ännu starkare konkurrens i detaljistledet.

Öppenhet utåt för handel och investeringar genom ökning av både export och import är en viktig stimulans för tillväxt och sysselsättning, och kan förstärka effekterna av strukturreformer. Ett öppet och starkt system för globala handelsregler är av avgörande betydelse för den europeiska ekonomin. Om man lyckas ingå ett ambitiöst och balanserat avtal inom ramen för Doharundan och fortsätter utveckla bilaterala och regionala frihandelsavtal bör detta leda till att marknaderna i ännu högre grad öppnas för handel och investeringar, vilket i sin tur bidrar till att öka den potentiella tillväxten. EU berett att hjälpa sina handels- och investeringspartner att främja globala standarder och i synnerhet att stödja kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna.

Riktlinje 13. För att säkerställa öppna och konkurrenskraftiga marknader inom och utanför Europa samt utnyttja globaliseringens fördelar bör medlemsstaterna prioritera följande:

1. Avlägsnande av rättsliga hinder, handelshinder och andra hinder som obefogat står i vägen för konkurrens.

2. Ett effektivare genomförande av konkurrenspolitiken.

3. En selektiv undersökning av marknader och regleringar från konkurrens- och tillsynsmyndigheternas sida i syfte att identifiera och undanröja hinder för konkurrens och marknadsinträde.

4. En minskning av statligt stöd som snedvrider konkurrensen.

5. En omfördelning av stödet i enlighet med gemenskapsramarna, till förmån för vissa övergripande mål som forskning, innovation och bättre utnyttjande av humankapitalet, samt vid väl identifierade fall av marknadsmisslyckande.

6. Främjande av öppenhet utåt, även i ett multilateralt sammanhang.

7. Fullständigt genomförande av de överenskomna åtgärderna för att öppna nätindustrierna för konkurrens, så att effektiv konkurrens säkerställs på de integrerade europeiska marknaderna. Samtidigt spelar tillhandahållandet av effektiva tjänster av allmänt ekonomiskt intresse till rimliga priser en viktig roll i en konkurrenskraftig och dynamisk ekonomi.

Förbättra europeiska och nationella bestämmelser

Marknadslagstiftning är nödvändig för att skapa ett klimat där affärstransaktioner kan äga rum till konkurrenskraftiga priser. Den tjänar också till att korrigera icke-fungerande marknader eller till att skydda marknadsaktörerna. De samlade verkningarna av lagstiftning och andra bestämmelser kan emellertid medföra stora ekonomiska kostnader. Det är därför viktigt att lagstiftningen är väl utformad och proportionell, och att den ses över regelbundet. Kvaliteten på de europeiska och nationella regelsystemen är ett gemensamt åtagande och ett delat ansvar på såväl EU-nivå som medlemsstatsnivå.

En bättre lagstiftningskultur börjar också få allt starkare fotfäste i EU. I kommissionens strategi för en bättre lagstiftning görs en noggrann bedömning av de ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenserna av ny eller reviderad lagstiftning i syfte att identifiera eventuella avvägningar, som kan behöva göras, och synergier mellan olika policymål. Vidare undersöks om man kan förenkla den befintliga lagstiftningen, bland annat genom att lätta på den administrativa bördan. Man bedömer också lagstiftningens inverkan på konkurrenskraften. Slutligen har kommissionen infört ett tillvägagångssätt för att bedöma de administrativa kostnaderna för ny och befintlig EU-lagstiftning och dessutom fastställt det ambitiösa målet att minska den börda som tillämpningen av EU-rätten och dess nationella genomförandebestämmelser innebär med 25 % till år 2012.

Medlemsstaterna bör fastställa lika ambitiösa nationella mål inom deras behörighetsområden. För att minska den administrativa bördan bör man aktivt främja elektroniska offentliga tjänster och andra IKT-verktyg som är vanliga i medlemsstaterna. De bör också utveckla en mer övergripande och tydlig strategi för bättre lagstiftning, som även omfattar lämpliga institutionella strukturer, övervakningsmetoder och resurser och som inbegriper berörda aktörer. Det är också viktigt att de systematiskt bedömer kostnaderna och fördelarna med initiativ till nya eller ändrade bestämmelser. De bör förenkla lagstiftningen och förbättra dess kvalitet, samtidigt som målen bevaras. De bör ha ett omfattande samråd om kostnaderna för och fördelarna med lagstiftningsinitiativ, i synnerhet när det innebär avvägningar mellan olika politiska mål. Medlemsstaterna bör också se till att lämpliga alternativ till lagstiftning beaktas till fullo. Detta är särskilt viktigt för små och medelstora företag, som vanligtvis bara har begränsade resurser till sitt förfogande för att hantera de krav som åläggs dem genom gemenskapslagstiftningen och den nationella lagstiftningen. Man bör således särskilt överväga om små och medelstora företag helt eller delvis kan undantas från vissa administrativa krav.

Riktlinje 14. För att skapa ett mer konkurrenskraftigt företagsklimat och stimulera privata initiativ genom bättre lagstiftning bör medlemsstaterna göra följande:

1. Minska den administrativa börda som åläggs företagen, särskilt för små och medelstora företag och nystartade företag.

2. Förbättra kvaliteten på befintlig och ny lagstiftning, samtidigt som målen bevaras, genom en systematisk och rigorös bedömning av de ekonomiska, sociala (inklusive hälsomässiga) och miljömässiga konsekvenserna, samtidigt som medlemsstaterna beaktar och bättre mäter den administrativa börda som är förbunden med lagstiftningen, samt effekterna på konkurrenskraften, även i samband med verkställigheten.

3. Uppmuntra företag att utveckla sitt kollektiva sociala ansvar.

Europa behöver bli bättre på att utveckla sin entreprenörsanda och behöver fler nya företag som är villiga att ge sig in på kreativa eller innovativa projekt. De politiska handlingsplanerna bör skapa en ram för innovativa små och medelstora företag som har utsikter att uppnå ett högt mervärde och hög tillväxt. Man bör främja studier i entreprenörskap på alla utbildningsnivåer och tillhandahålla den kompetens som behövs. Entreprenörskapsdimensionen bör införlivas med processen för livslångt lärande från skolan och framåt. Partnerskap med företag bör också uppmuntras. Såväl nyföretagande som tillväxt i befintliga företag kan uppmuntras genom en förbättring av villkoren för tillgång till finansiering, effektivare finansförmedling och kraftfullare ekonomiska incitament. Detta kan t.ex. innebära att anpassa skattesystem på ett sätt som är mer gynnsamt för vinstgenererande företag, reducera lönebikostnader och minska på den administrativa bördan för nystartade företag, inte minst genom att skapa särskilda stödtjänster för företag (särskilt för unga företagare) och kontaktpunkter där man kan få all relevant hjälp på ett ställe. Man bör särskilt arbeta för att underlätta ägarskifte, även när det gäller familjeföretag, och förbättra förfarandena för undsättning och omstrukturering av företag, särskilt genom en effektivare konkurslagstiftning. Medlemsstaterna bör också verka för att IKT sprids till de små och medelstora företagen för att förbättra produktiviteten och främja exporten genom utveckling av administrativa förfaranden online. Man bör ta hänsyn till de särskilda hinder som kvinnliga entreprenörer möter och kartlägga och utveckla stödåtgärder för att öka antalet kvinnliga entreprenörer. De förslag som kommer att ingå i den ”småföretagsakt” för EU (*Small Business Act*) som kommissionen ska lägga fram bör utformas så att de bidrar till att ge de små och medelstora företagen potential att skapa tillväxt och sysselsättning.

Riktlinje 15. För att främja en mer företagarvänlig kultur och ett gynnsamt klimat för små och medelstora företag bör medlemsstaterna göra följande:

1. Förbättra tillgången till finansiering, för att främja företagens bildande och tillväxt, särskilt mikrokrediter och andra former av riskkapital.

2. Stärka de ekonomiska incitamenten, bland annat genom att förenkla skattesystemen och minska lönebikostnaderna.

3. Stärka små och medelstora företags innovationspotential.

4. Tillhandahålla relevanta stödtjänster, till exempel inrättande av systemet med ”en dörr in” och stimulans av nationella stödnätverk för företag, i syfte att främja nyföretagande och tillväxt i enlighet med stadgan för småföretag. Vidare bör medlemsstaterna förstärka utbildningen i entreprenörskap för små och medelstora företag. De bör också underlätta ägarskifte, vid behov modernisera sin konkurslagstiftning och förbättra sina förfaranden för undsättning och omstrukturering av företag.

Se också de integrerade riktlinjerna ”Främja en effektiv tillväxt- och sysselsättningsorienterad resursfördelning” (nr 3) och ”Underlätta innovation i alla former” (nr 8, 23 och 24).

Utvidga och förbättra den europeiska infrastrukturen

En modern infrastruktur (transporter, energi och digital kommunikation) är en viktig faktor som påverkar hur attraktiv en plats är. Den underlättar personers, varors och tjänsters rörlighet i hela unionen. Sammankopplade och driftskompatibla transeuropeiska nät bidrar till att främja internationell handel och skapa dynamik inom den inre marknaden, genom att transport- och kommunikationskostnaderna minskar och marknaderna blir större. Den pågående liberaliseringen av de europeiska nätindustrierna främjar dessutom konkurrens och bidrar till effektivitetsvinster inom dessa sektorer.

När det gäller framtida investeringar i europeisk infrastruktur bör man prioritera de 30 prioriterade transportprojekt som fastställts av Europaparlamentet och rådet i riktlinjerna för de transeuropeiska transportnäten (TEN), de gränsöverskridande snabbstartsprojekten för transport, förnybar energi och bredbandskommunikation och forskning som fastställts inom ramen för det europeiska tillväxtinitiativet, samt de transportprojekt som stöds av Sammanhållningsfonden. Flaskhalsar i ländernas infrastruktur måste också åtgärdas. Lämpliga prissättningssystem för infrastrukturen kan bidra till att den används på ett effektivt sätt och till att en hållbar jämvikt uppnås mellan transportsätten.

Riktlinje 16. För att utvidga, förbättra och sammanlänka den europeiska infrastrukturen och slutföra prioriterade gränsöverskridande projekt, med det särskilda syftet att uppnå en högre grad av integration av de nationella marknaderna inom det utvidgade EU, bör medlemsstaterna göra följande:

1. Utveckla tillfredsställande villkor för resurseffektiva infrastrukturer för transport, energi och IKT, med prioritering av de infrastrukturer som ingår i TEN-näten, genom att komplettera gemenskapsmekanismerna, särskilt i gränsöverskridande avsnitt och randområden, eftersom det är en väsentlig förutsättning för att nätindustrierna ska kunna öppnas för konkurrens.

2. Överväga utvecklingen av offentlig-privata partnerskap.

3. Undersöka frågan om lämpliga prissättningssystem för infrastrukturen för att säkerställa en effektiv användning av infrastrukturer och utveckling av en hållbar jämvikt mellan transportsätten, med tonvikt på teknikövergång och innovation och med vederbörlig hänsyn till miljökostnaderna och konsekvenserna för tillväxten.

Se också den integrerade riktlinjen ”Underlätta spridningen och en effektiv användning av IKT samt utveckla ett informationssamhälle som omfattar alla” (nr 9).

Utfärdad i Bryssel 14 maj 2008.

För rådet

A. BAJUK

Ordförande